

Brüssel, 30. mai 2022
(OR. fr)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0414(COD)

9227/1/22
REV 1

SOC 271
EMPL 170
MI 401
DATAPROTECT 160

ARUANNE

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	14450/21 - COM(2021) 762 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV platvormitöö tingimuste parandamise kohta – <i>Eduaruanne</i>

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 9. detsembril 2021 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku, milles käsitletakse platvormitöö tingimuste parandamist. Kõnealuse direktiivi eesmärk on võimaldada tööhõivestaatuse õiget kindlaksmääramist, tagada algoritmipõhise juhtimise õiglus, läbipaistvus ja vastutus platvormitöös, tagada läbipaistvus, jälgitavus ja teadmised platvormitöö arengust ning parandada kõigi platvormitööd tegevate isikute suhtes kohaldatavate normide järgimist.

2. Valdav enamus delegatsioone oli ettepanekuga põhimõtteliselt nõus, rõhutades, et ettepaneku kõigi tagajärgede hindamiseks on vaja aega.

Prantsusmaa eesistumise ajal kohtus sotsiaalküsimuste töörühm 17. jaanuaril, 8. veebruaril, 3. märtsil, 4., 5. ja 28. aprillil ning 10. ja 24. mail 2022. Töörühm viis lõpule ettepaneku teksti esimese lugemise, mis võimaldas koostada esialgse kompromissteksti, võttes aluseks eesistujariigi poolt esimese kahe peatüki kohta koostatud küsimustiku. Edusammudest on tehtud kokkuvõtte allpool II osas.

Praegu on kõik delegatsioonid säilitanud teksti suhtes üldise analüüsi reservatsiooni.

Taani ja Madalmaad on säilitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni.

Euroopa Parlament ei ole oma esimese lugemise seisukohta veel esitanud.

Lähtudes kavandatud õiguslikust alusest, nimelt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 153 lõike 2 punktist b koostoimes artikli 153 lõike 1 punktiga b ja artikli 16 lõikega 2 peab nõukogu koostöös Euroopa Parlamendiga toimima seadusandliku tavamenetluse kohaselt.

2. veebruaril 2022 esitas Euroopa Andmekaitseinspektor kõnealuse ettepaneku kohta ametlikud märkused.

II. NÕUKOGU TÖÖ PRANTSUSMAA EESISTUMISE AJAL

Sotsiaalküsimuste töörühm alustas ettepaneku läbivaatamist Sloveenia eesistumise ajal 13. detsembril 2021, mõni päev pärast selle avaldamist. Sel puhul esitas komisjon direktiivi ettepaneku ning delegatsioonidel oli võimalus teha üldisi esialgseid märkusi.

Eesistujariik Prantsusmaa saatis 22. detsembril 2021 delegatsioonidele mõjuhinnangut käsitleva küsimustiku. Sellele vastas 25 liikmesriiki. Mõjuhinnangut analüüsiti põhjalikult ja seda arutati sotsiaalküsimuste töörühma liikmete mitteametlikul videokonverentsil 8. veebruaril 2022. Eesistujariigi kokkuvõtte kõnealuselt hindamisest on esitatud dokumendis 9227/1/22 REV 1 ADD 1.

Teksti esimene lugemine 17. jaanuari, 3. märtsi ja 4. aprilli koosolekutel tõstatas palju küsimusi, mille eesmärk oli teksti paremini mõista ja tõlgendada, eelkõige artikleid 4 ja 5. Komisjon selgitas 5. aprilli koosolekul konkreetselt töösuhte õiguslikku eeldust ja selle eelduse ümberlükkamist.

Võttes arvesse komisjoni esitatud selgitusi ja delegatsioonide taotlusi saada selgitusi, esitas eesistujariik 12. aprillil 2022 küsimustiku vormis eesistujariigi märkuse, mille eesmärk oli koguda delegatsioonide soovitud suuniseid, et koostada esimene kompromisstekst I ja II peatüki kohta, ning mille peamine eesmärk on teksti selgemaks muutmine. See samm oli oluline selleks, et võimaldada teksti ühtmoodi mõista ning ka selleks, et delegatsioonid saaksid kujundada seisukoha kõige keerukamate küsimuste suhtes.

Sotsiaalküsimuste töörühma 28. aprilli ja 10. mai koosolekud olid pühendatud delegatsioonide vastustele, mis võimaldasid eesistujariigil 19. mail 2022 avaldada kompromissteksti,¹ mis hõlmas I ja II peatükki ning nende põhjendusi ning mida arutati töörühmas 24. mail.

¹ ST 8584/22.

III. TÖÖRÜHMA TASANDIL ARUTATUD PÕHIKÜSIMUSED

Reguleerimisala ja eesmärk

Kuna paljud delegatsioonid väljendasid soovi, et tekst kajastaks paremini õiguslikku alust, millele see tugineb, on artiklit 1 muudetud nii, et selles esitatakse kohaldamisala arvestades selle kahte õiguslikku alust.

Samuti on eesistujariik püüdnud artikli 1 teises lõigus oma eesmärke ja nende saavutamise vahendeid paremini selgitada. See tuleneb eelkõige arvukatest taotlustest selgitada teksti kohaldamist ühelt poolt palgatöötajate suhtes (artikli 153 lõike 1 punkti b alusel) ja teiselt poolt füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes (ELi toimimise lepingu artikli 16 alusel).

Samasugust õigusliku aluse selgitamise püüdu järgiti põhjendustes.

Mõisted

Kuna mõistet „äriteenus“ on palju arutatud, eelkõige seetõttu, et seda ei ole liidu õiguses määratletud, on tehtud ettepanek pöörduda tagasi mõiste „teenus“ juurde. Artiklis 2, nagu ka põhjenduses 18, täpsustatakse ka millised on kohaldamisalast välja jäetud platvormide liigid („resell goods or services, or those who provide a service that is of a non profit making nature“ (kaupade või teenuste edasimüüjad või need, kes osutavad mittetulunduslikku laadi teenust)), kuna teatavad liikmesriigid on selleks soovi avaldanud.

Õiguslik eeldus

Kuna enamikul delegatsioonidel puudub kriteeriumide suhtes selge ja kindel seisukoht, ei ole nende arvu, olemust ega piirmäära oluliselt muudetud.

Eesistujariik on siiski teinud delegatsioonidele ettepaneku lisada täiendav kontseptsioon, mis viitaks alluvussuhte, mis tooks kaasa töösuhte, keskendudes mitte ainult „control of the performance of work (töö tegemise kontrollimisele)“, nagu komisjoni ettepaneku puhul, vaid üldisemalt „restriction of freedom, including through sanctions, to organise one’s work and control its execution (vabaduse piiramisele, sealhulgas sanktsioonide abil, et korraldada tööd ja kontrollida selle tegemist)“. Vabaduse piiramise mõiste on võetud kriteeriumist d ja lisatud sissejuhatavasse lõiku, et seda saaks kohaldada üldisemalt kõikidele kriteeriumidele ja hõlmata paremini teatavaid kriteeriume, eelkõige kriteeriumi a.

Lisaks on teatavates kriteeriumides mõiste „effectively“ asendatud mõistega „*de facto*“ ja lisatud lõike 2 sissejuhatavasse lõiku, et kajastada üldisemalt faktide ülimuslikkuse põhimõtet.

Lõpuks on lõike 3 uue sõnastuse eesmärk täpsustada liikmesriikidele jäetud vabadust kohaldada töösuhte eeldust väljaspool haldus- või kohtumenetlust, kus töösuhte kvaliteet kahtluse alla seatakse, ning juhtudel, kui lepinguline suhe ei ole ilmselgelt töösuhte vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või tavadele.

Eelduse ümberlükkamine

Käesoleva artikli muudatusettepanekute eesmärk oli võtta arvesse komisjoni esitatud selgitusi ja saavutada kõigi delegatsioonidega ühine arusaam. Sisuliselt võimaldasid tehtud muudatused võtta arvesse veel olulisemaid muudatustaotlusi seoses liikmesriikide pädevusega, mis puudutab peatava toime puudumist.

Tõendamiskohustuse ja platvormide rolli küsimust on üksikasjalikumalt kirjeldatud ka põhjenduses 28.

Algoritmiline juhtimine, platvormitöö läbipaistvus, õiguskaitse ja õigusaktide kohaldamine

III, IV ja V peatüki artikleid (artiklid 6–19) käsitlev arutelu keskendus alljärgnevatele elementidele.

- Delegatsioonid palusid eelkõige selgitada seost teiste Euroopa õigusaktidega, sealhulgas platvormide ja ettevõtjate vahelisi suhteid käsitleva määrusega, isikuandmete kaitse üldmäärusega ja tehisintellekti käsitleva määruse eelnõuga, ning selle peatüki sätete kohaldamise kohta platvormitöötajate suhtes sõltuvalt nende staatusest;
- delegatsioonid tegid märkusi platvormitöö deklareerimist käsitleva artikli 11 kohaldamisala ja eesmärgi kohta. Samuti palusid nad täiendavaid selgitusi teatava teabe kättesaadavaks tegemise sageduse ja korra kohta (artikkel 12);
- delegatsioonid küsisid komisjoni seose teatavate artiklite (eelkõige artiklite 10, 13 ja 18) kohaldamisega füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes.

IV. KOKKUVÕTE

Ettepaneku tehnilisel läbivaatamise ja direktiivi rakenduslike tagajärgede vastastikuse mõistmise osas on tehtud käegakatsutavaid edusamme. Kogu teksti esimene lugemine on lõpule viidud. Eesistujariik Prantsusmaa pühendas artiklite arutamisele piisavalt aega, andes delegatsioonidele võimaluse esitada enne sotsiaalküsimuste töörühma koosolekuid küsimusi, sealhulgas kirjalikult. Komisjoni esitatud selgituste ja liikmesriikide märkuste põhjal sai eesistujariik Prantsusmaa koostada esimese kompromissteksti, mille peamine eesmärk on teksti tehniline selgitamine, hõlmates üksnes I ja II peatükki ja nendega seotud põhjendusi, ning delegatsioonid tervitasid seda läbirääkimiste hea esmase alusena. Enne üldise lähenemisviisi üle peetavate arutelude alustamist on siiski vaja teha täiendavat tehnilist tööd ja pidada arutelusid.
